

KOMMUNSTYRELSEN

2015-06-17

KS § 127

Dnr KS/KF 2015:229.410

Yttrande över rapporten Underlag till kontrollstation 2015 för anpassning av förändrat klimat

Ärendebeskrivning

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) har fått ett regeringsuppdrag att utarbeta underlag till kontrollstation 2015 för anpassning till ett förändrat klimat. Uppdraget har inneburit att sammanställa kunskap om nuvarande och framtida risker och konsekvenser för samhället av ett förändrat klimat. Arbetet har också omfattat en kartläggning över vad som genomförts sedan Klimat- och sårbarhetsutredningen presenterades år 2007. Utifrån det underlaget har målet varit att beskriva behoven och lämna förslag på åtgärder för anpassning av olika delar av samhället. Hänsyn har tagits till EU:s strategi för klimatanpassning. Arbetet har bedrivits i bred samverkan med myndigheter, kommuner, forskare, branschorganisationer och andra näringslivsrepresentanter.

Behovet av fortsatta insatser är stort och rapporten ger förslag till en färdplan med en mängd åtgärder för klimatanpassningen i Sverige. Till de viktigaste aktörerna hör naturligtvis kommunerna.

De viktigaste slutsatserna och åtgärderna för fortsatt arbete är:

- Regelverk behöver anpassas, roller och ansvar samt strategier och mål måste tydliggöras, samordning behöver uppnås
- Prioriterade forsknings- och utvecklingsinsatser, som fyller identifierade kunskapsbehov inklusive långtidsövervakning, behöver finansieras och genomföras
- Kunskap, beslutstöd och prognos- och varningssystem behöver göras mer tillgängliga
- Hur kostnader ska fördelas mellan olika aktörer och hur resurser till prioriterade åtgärder ska säkerställas, behöver klarläggas

Planeringsavdelningen har lämnat synpunkter i ärendet.

Ärendet har behandlats av kommunstyrelsens arbetsutskott 2015-06-10, § 125.

Beslutsunderlag

- Skrivelse 2015-05-27 från planeringschefen och miljöstrategiskt ansvarig
- Rapporten underlag till kontrollstation 2015 för anpassning av förändrat klimat
- Protokoll från kommunstyrelsens arbetsutskott, § 125/15

Utdragsbestyrkande

KOMMUNSTYRELSEN

2015-06-17

KS § 127 (forts.)

Kommunstyrelsen beslutar följande:

– Lomma kommun lämnar följande yttrande över rapporten underlag till kontrollstation 2015 för anpassning av förändrat klimat:

Rapporten är mycket välbehövlig och innehåller många mycket bra förslag på åtgärder. Bristanalysen är också välgjord och det med glädje man kan konstatera att mycket fokus äntligen finns på kommunernas svårigheter att finansiera det lokala arbetet med klimatanpassning samt den situation som ofta förekommer att underlag som tagits fram med statliga skattemedel på statliga myndigheter måste köpas av kommunerna. Det är också mycket bra åtgärder som föreslås för att arbetet ska samordnas på bästa sätt. Exempel på specifika åtgärder som är mycket efterlängtdade är förslaget om en utredning om naturanpassade erosionsskydd samt en översyn av Boverkets byggregler, båda dessa åtgärder är något vi efterlyst under lång tid. Det är dock några åtgärder som lyser med sin frånvaro och nedan listas dessa.

- Ett stort problem är att "naturmiljön" fortsätter att hanteras lättviktigt. Detta är förmodligen ett arv från klimat- och sårbarhetsutredningen från 2007 som i stort lämnade de ekologiska frågorna därhän. Egentligen borde också åtgärder för "naturmiljön" hamna först i listan varje gång eftersom hanteringen av många av dessa frågor ligger till grund de andra. Klimatförändringens effekter har redan börjat märkas och den exploatering som sker på naturmiljöers bekostnad gör ofta att reträttvägar och ekologiska korridorer skärs av eller områden som kunde ha utvecklats till reträttområden försvinner som resurs. Detta gäller kanske särskilt i kustområdena. Betydligt fler övergripande insatser behöver göras i frågan och många ligger på nationell eller regional nivå. Det är också av yttersta vikt att denna fråga integreras så långt det går i alla andra frågor som rör fysiskt mark- eller vattenbehov. Nedan listas några förslag på åtgärder som åtminstone borde läggas till, ansvar är lämpligtvis Naturvårdsverket, ibland tillsammans med Jordbruksverket eller Centrum för biologisk mångfald:
 1. *Regional samordning av ekologiska korridorer.* Ekologiska förflyttningsvägar behöver säkerställas för många arter norrut. Enligt Jordbruksverket förflyttas t.ex. växtzonerna norrut med 1 m/ timme!
 2. Utveckla redskap och kunskap kring problemen med inplantering, införsel och växtval av främmande arter i tätorter, strandzoner och som gröda. Detta för att undvika förlust av biologisk mångfald på sikt, möjliga framtida problem med invasiva arter samt plantering av arter som kan förvärra översvämningar (t.ex. majs) eller inte bidra till de klimatreglerande effekter man vill uppnå lokalt etc.

Utdragsbestyrkande

KOMMUNSTYRELSEN

2015-06-17

KS § 127 (forts.)

3. Regionalt och lokalt utvecklade metoder och tekniker för att med hjälp av biologisk mångfald återskapa robustheten mot extrema klimathändelser i tätorter och på landsbygd.
 4. Klimatanpassade åtgärdsprogram för hotade arter (ÅGP). Utveckla ÅGP så att de har ett innehåll som kan användas även i ett förändrat klimat.
 5. Klimatanpassade skötselplaner. Utveckla metodiken för skötselplaner för både kommunala och statliga naturreservat så att de har ett innehåll som kan användas även i ett förändrat klimat.
 6. Utred andra åtgärder som kan behöva göras för att på bästa sätt öka möjligheterna för biologisk mångfald i ett förändrat klimat.
- Åtgärd 3.8 om miljömålen och klimatförändringen är något olyckligt formulerad. Det är viktigt att samordning mellan åtgärder sker, men man kunde vara tydligare med att en klimatanpassningsåtgärd som inte också bidrar till att också uppfylla miljömålen inte är en bra åtgärd. I den samordningen är det alltså viktigt att poängtera vikten av en lösning på ett problem inte får skapa andra, nya problem på vägen.
 - Även om samordning betonas så är det inte tillräckligt tydligt att arbetet behöver ske med mångfunktionellt fokus och att markbehoven ofta är ett stort problem i arbetet för bland annat kommunerna.
 - Även om det finns åtgärdsförslag som visar på behovet av forskning inom området så kunde man redan nu visa på en del av kommunernas behov. Under många år har en större satsning inom forsknings- och innovationsområdet behövts och kommunernas behov av lokala anpassningslösningar är mycket stort. Detta kunde utvecklas under åtgärd 7:9. Vi bor i ett avlångt land och de regionala skillnaderna kring vilka anpassningar som kan behövas är ju mycket stora.
 - I dokumentet saknas markägarna och lantbruket som den stora och viktiga aktör i klimatanpassningsarbetet som de är. Inte alla frågor i klimatanpassningsarbetet går att härleda till planering och en kommun är inte heller nödvändigtvis en stor markägare. Det gör att många av frågorna inte alls behandlas och då faller mellan stolarna. En sådan fråga är markavvattningen med de ökande flödestoppar som kan förväntas från jordbrukets avvattning i ett förändrat klimat. Även om inga tvingande medel finns för deltagande i anpassningsarbetet är det viktigt med åtgärder som faktiskt omsluter hela problematiken för att tydliggöra detta för alla parter. Lantbruket i sydvästra Skåne kommer sannolikt att drabbas mycket hårt av översvämningar och det är också ett samhällsproblem och ett problem som drabbar allmänna intressen i allt högre grad i ett förändrat klimat. Att utreda detta borde ingå i ett uppdrag till Jordbruksverket.

utdrag av: *utdrag av: all:*
- Miljö- och energidepartementet

Utdragsbestyrkande

